

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretdulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siesu luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sés
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. correspondenti.

Anunclurille:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramiu.

Nr. 95.

Joi, 27 Novembre 9 Decembre

1880.

Cestiunea Dunaréna.

Brasiovu 26 Nov./8 Dec.

Scirea cea mai insemnata politica ni-o aduce in momentul de fačia „Romanulu“. Acestu organu comunica adeca cu-o justa bucuria, cá comisiunea Dunaréna dela Galati a respinsu famosulu aute-proiectu sustienutu péna in momentul din urma de cátra delegatulu Austro-Ungariei. „In fačia unui asemenea resultatu credinti'a in dreptu si in dreptate incepe a renasce“ . . . esclama „Romanulu“.

Resultatulu in adeveru este insemnatu si dupa atátea esperientie triste, ce le-a facutu Romani'a dela ultimulu resbelu incóce, tocmai pe terenulu politice internationale, aprópe neasteptatu. Oficiosii austro-ungari se laudau inainte cu aceea, cá Itali'a si Françi'a se va pronuntiá in favórea ante-proiectului, ei anuntieau cu fačia triumfatória, cá noulu ministriu serbescu, care face tóte pe voi'a baronului Haymerle, va merge si in comisiunea Dunaréna mana in mana cu reprezentantulu austro-ungaru. Resultatulu inse ne arata dincontra, cá tocmai delegatulu serbu si-a redicatu d'antaiu vocea in contra ante-proiectului si pentru aperia libertatii navigatiunei pe marele fluviu europénu. Se vede, cá mai toti reprezentantii poteriloru afara, de Germani'a s'au pronuntiatu in contra ante-proiectului, cáci altfeliu delegatulu Austriei nu s'ar' fi vediutu constrinsu a-si retrage proiectulu. Asiáder' ar' fi remasu Austro-Ungari'a si Germani'a isolate intro cestiune atátu de importanta. Europ'a le-a datu se cunósca, cá nu voiesce se suferé nicidecum monopolisarea Dunarei, nu voiesce, cá acestu fluviu se devina austriacu séu germanu Romani'a, Serbi'a si Bulgari'a de alta parte au documentatu, cá-si cunoscú bine interesele lorú si si voru implini misiunea ce-o au in aperia libertatii navigatiunei pe Dunare.

Resultatulu dobénditu de cátra guvernulu romanu prin respingerea ante-proiectului este insemnatu, inse elu nu va fi completu péna atunci, péna candu nu ne vomu convinge, cá ceea ce se va pune in loculu acelu ante-proiectu va fi asemenea pe deplinu corespunditoriu interesselor statului romanu. „Neue freie Presse“ spera, cá proiectulu ce va fi redactatu acuma de cátra comisiunea Dunaréna inasasi nu va difere multu de ante-proiectulu austriacu: retragerea ante-proiectului ar' fi fost dér', dupa cum crede „N. fr. Presse“, numai o stratagama diplomatica, facuta cu scopu de-a departá odiulu dela Austro-Ungari'a, in realitate inse Austri'a ar' ajunge la limanulu dorintieloru sale pe alta cale. Este fórté cutezatoriu unu limbagiu cá acest'a; speramu inse, cá faptele nu voru justificá acea parere. Speramu, pentru-cá suntemu si noi de convictiunea „Romanului“, cá nu este nicidecum in interessulu Austro-Ungariei de a esercea o preponderantia la Dunare pe cont'a Romaniei si a interesselor sale celoru mai vitale. Credinti'a in dreptate a inceputu a se renasce, ar' fi de doritu, cá eá se nu fia earasi sdruncinata, prin dispositiunile ulterióre ce le va luá comisiunea Dunaréna.

In totu casulu respingerea ante-proiectului este a se considerá cá o isbéndá a principiului de dreptu si de libertate internationala. Ea dovedesce cu osebire, cá Germani'a nu este atátu de omnipotentá in consiliulu statelorú europene, précum credeau oficiosii dela Vien'a si dela Berlin, si este bine asia, cáci dice Neamtulu; „Allzuviel ist ungesund“ (ce-i prea multu nu e sanetosu). Unde amu ajunge in cestiunile de dreptu internationalu, déca statele mici ar' deveni numai o jocaria in man'a celoru mari? Abstinenti'a ce-o recomanda in privinti'a acést'a Austro-Ungari'a altoru state, este bine se-o observe si dens'a. Amiciti'a Romaniei, care conformu marturisirei oficiosiloru, are unu pretiu atatu de mare pentru monarchi'a austro-ungara, numai

prin recunóscerea drepturiloru si a missiunei statului romanu la Dunare se póte conservá.

Romani'a se afla si de astadata in positiunea favorabila de a aperia o cauza drépta; interesele ei concadu in casulu de fačia cu principiulu libertatii de navigatiune, exprimatú in tractatele dela Paris si Berlin; dér' Romani'a face inca mai multu, ea si aperia adi in comisiunea Dunaréna prestigiulu, importantia ce-o are inaintea Europei esistenti'a ei cá statu independentu. Pe cátu timpu Romani'a va implini marea ei missiune de a fi sentinel'a Europei in Orientu, de a pazi gurile Dunarei, ea se póte asteptá la spriginulu mariloru state cari au interesu de-a sustiené libertatea Dunarei. Ce rolu tristu ar' jocá inse statulu romanu déca Austro-Ungari'a ar' luá asupra-si a implini acea missiune, monopolisandu comerçulu pe Dnnarea de josú isi póte lesne inchipui ori si cine.

Consideratiuni de asemenea natura au indemnatu negresitu pe cei mai multi dintre membrii comisiunei Dunarene de a se pronuntiá in contra ante-proiectului. La acestu resultatu, potemu dice, au contribuitu fórté multu chiaru foile austro-ungare, cari voidu a aperia ante-proiectulu au datu pe fačia planurile ce le urmarescu guvernulu austro-ungaru in cestiunea Dunarei.

Nu numai din punctulu de vedere economicu, ci mai multu din celu politicu a fost desbatuta in pressa cestiunea Dunarei si credemu a nu gresi, déca sustienemu, cá si in comisiunea dela Galati au prevalatu consideratiuni politice. De aceea decisiunile comisiunei europene au o importantia indoita si déca ele voru fi si de aci incolo totu asia de favorabile interesselorú romane trebuie se vedemu in acést'a impregiurare unu semnu, cá Europ'a, convinsa fiindu de vitalitatea Romaniei are totodata si deplina increderea in fortiele statului romanu precum si in bunele sale intentiuni cu privire la implinirea missiunei ce-i incumba la gurile Dunarii.

Se vedemu care este parerea „Romanului“ cu privire la respingerea ante-proiectului de cátra comisiunea Dunaréna. In numerulu seu de Marti numitulu diaru dice intre altele:

„Avemu astadi fericirea de a inregistra o scire, pe care suntemu incredintiati cá toti Romanii voru primi-o cu unu adéncu simtumentu de usurare si de multiamire: Comissunea Dunaréna a respinsu ante-proiectulu sustienutu péna la ultimulu momentu de guvernulu austro-ungurescu. In fačia unui asemenea resultatu credinti'a in dreptu si in dreptate incepe a renasce chiaru si in ceea ce privesce cestiunile internationale, de si pe acestu terénu amu fostu atátu de crudu incercati in trecutu. Impotrivirea curagiósa si hotarita a Romaniei, intr'o cestiune, in care si liter'a si spiritulu tractatelorú, si interesulu adeveratei libertati a navigatiunii pe Dunare era cu densa, a avutu de astadata unu deplinu castigu de cauza. N'avemu de cátu a ne felicita de acestu resultatu si din punctulu de vedere alu drepturilorú nóstre suverane, cari remanu acuma neatinse, sidin acela alu interesselorú nóstre economice, pe a caroru sórte remanemu stapani, si din acela mai cu osebire alu dorintiei de a pastrá relatiunile cele mai cordiale cu puterea vecina. Admiterea ante-proiectului austriacu aru fi sapatu in adeveru unu abisu de ne-multiamiri si de neincredere intre Romani'a si imperiulu, cu care avemu unu mare interesu de a stá pururea in cele mai amicale raporturi.“

„Sciri particulare ne informa, cá Serbi'a si Bulgari'a au privitu cestiunea tocmai din aceleasi puncte de vedere cá si Romani'a. Primulu membru alu comisiunii dunarene care, dupz informatiunile nóstre, aru fi luatú cuventulu in contra ante-proiectului, aru fi fostu delegatulu Serbiei. Dupa

dénsulu d. colonelu Pencovici, delegatulu Romaniei aru fi aretatu, cu autoritatea unui omu, ce posede cestiunea printr'unu studiu aprofundatu, tóte inconvenientele proiectului sub raportulu drepturiloru Statelorú riverane, s'aru fi rostitu cu energia in contra'i. Ni se spune, cá in urm'a cuventarii d-lui colonelu Pencovici insusi delegatulu Austro-Ungariei, vediendu si atitudinea altoru membri ai comisiunii, aru fi intielesu, cá sucesulu i este peste tóta putinti'a si si-arú fi retrasu ante-proiectulu.

„Noi statele riverane, impreuna, impreuna si cu Austro-Ungari'a, dupa parerea nóstra n'avemu de cátu a ne felicita de acestu resultatu, care permite urmarea relatiunilorú amicale, ce existe astadi intre aceste state si imperiulu vecinu. Catu despre interesele economice ale Austro-Ungariei, déca aceste interese au trebuintia numai de deplin'a libertate a navigatiunei Dunarii spre a se desvoltá, acésta trebuintia le va fi pe deplinu satisfacuta, cáci intru acésta si Romani'a, si Serbi'a, si Bulgari'i au unu interesu cu totulú identicu.“

Cronic'a evenimentelorú politice.

Desbaterea budgetara s'a finitu in camera ungará la 1 Decembre a. c., budgetulu pentru 1881 a fost primitu. Ministeriulu Tisza mai póte dér' fericu tier'a unu anu cu guvernulu seu, cáci acuma are si banii ce-i trebuiescu pentru anulu venitoriu.

Desi cu mare greutate, cestiunea Dulciniei s'a resolvatu in fine in sensulu tractatului dela Berlin. In trei Decembre comandantulu flotei europene vice-amiralulu Seymour a notificatu tuturorú comandantilorú de escadre dissolvarea flotei reunite. Escadr'a anglesa a plecatu la Malt'a, cea francesá la Toulon, asemenea s'au intorsu acasa si celelalte escadre. Oficiosii austro-ungari se bucura cá flot'a européna s'a dissolvatu pe deplinu si n'a mai remasu nici-o urma din actiunea comuna de mai inainte. Ei se temeau cá nu cumva demonstratiunea navala se se estinda cu timpulu si asupra cestiunei grece. Este unu semnu caracteristicu pentru situatiunea politica generala, cá cabinetele dela Berlin si dela Vien'a se ferescu atatu de multu de-o complicatiune periculósa in Orientu si voiescu se amane resolvarea cestiunei grecesci péna la primavéra. Grecii voru fi puçinu multiamiti cu sfatulu parintescu ce li-lu adreséza principele de Bismarck, cá se fie cu „moderatiune“. Unde remane atunci „politic'a de actiune“ a dlui Comunduros? Guvernulu Greciei a mersu deja atatu de departe, încátu abia se mai póte întórce, fara a periclitá chiaru onórea tierii!

Fruntariele muntenegrene s'au regulatu si pentru cá inalt'a diplomatia europeana se nu remana fara ocupatiune, vine la réndu cestiunea fruntarielorú grece. Grecii prevedu, cá déca ei numai cátu de puçinu ar' siovai, lesne ar' poté adormi tóta cestiunea, cáci si asia poterile nu sunt dispuse a arangia nóue demonstratiuni in favórea Greciei. Din aceste considerante guvernulu nu incéta nici unu momentu de a pregati tier'a pentru resbelu.

Cu ocasiunea discussiunei asupra creditului de 44 milióne drachme pentru cheltuielile estraordinari militare, la 4 Dec. Tricupis a cerutu dela guvernulu, cá se impartasiésca camerei program'a s'a politica, scopulu pentru care cere credite. Ministrulu - presiedinte Comunduros respunse, cá in momentul de fačia e lipsa de fapte nu de vorbe. Tricupis n'are cauza de a cere program'a guvernului, care este cunoscuta de multu si care consiste intr'o politica de actiune „Noi facemu pregatiri“, dise Comunduros, „spre a esecutá decisiunile Europei si ne straduimu de a

dobândi cooperarea Europei la executarea tractatului dela Berlin. Nici unu semnu nu exista, că puterile nu ar' voi se ne dè acestu ajutoriu. Cu tóte astea Greci'a trebuie se 'si reserve propri'a s'a cugetare si in totu casulu 'i demanda onórea de a aduce ori-ce jertfa spre ajungerea acestui scopu." Ministrulu-presiedinte cere apoi dela opozițiune, că se spriginésca guvernulu, căci elu are lipsa de spriginulu întregi natiuni spre a posedea autoritatea necesaria la actiune.

Ministrulu de finace a prezentatu apoi budgetulu pe 1881: venituri 51¹/₂ milióne, cheltuielile 114 milióne drachme. Ministrulu observa, că guvernulu voiesce se tiena sub stégu 80,000 de ómei trupe regulate si probabilu, că va conhiamá si gard'a nationala. — Marea întrebare este, că óre péna candu mic'a Greci'a va poté suportá spesele acestei „politice de actiune“ ?

In siedinti'a de Sambata a Camerii romane d. C. A. Rosetti ocupandu in aplausele Adunarii fotoliulu presiedintiei, dise între altele :

„Romani'a este astadi pusa pe o inaltime, de unde toti o potu vedé, si sciti, cătu de numerosi suntu ochii, caritintiti suntu asupra ei. Facédu'mi astadi onórea de a-mi incredintiá din nuou conducerea desbateriloru d-vóstre, nu ve potu aretá recunoscinti'a mea, in singurulu modu demnu de reprezentantii Romaniei libere si independente, de cătu silindu-me se ve crutiú timpulu, că se ve inlesnescu lucrurile cele mari, ce aveti a face inca, pentru a ajunge aprópe de incoronarea edificiuului, ce ati inceputu se-lu redicati atátu de susu. . .

Lucrarile ce aveti a face suntu insemnate si între ele, pentru mine, se'mi dati voia se ve atragu atentiunea asupra respandirei instructiunii si-a mării averii nationale, mai cn séma la sateni, căci sciti, că acolo a fostu si este temeli'a casei (aplause).

Me voi sili, d-loru, in lucrarile, ce aveti a face, se ve dovedescu recunoscinti'a mea, asigurandu-ve că, pe acést'a cale, cei mai juni si mai ageri dintre d-vóstra nu me voru lasá departe inapoiu (aplause). Se 'mi dè voia si minoritatea se-i spunu, că eu, care sciu pe deplinu cătu de mare bine póte face într'o tíera libera o opozițiune sincera si patriotica, o asigurú, că me va gasi totudeauna gata se-'i inlesnescu calea, missiunea ei cea frumósa, negresitu fara se impededu lucrarile si datoriele maioritatii, si că me voi sili se-i dovedescu, că voi respecta-o, cătu se varespectá ea insasi (aplause).“

In siedinti'a de Sambata a Senatulu, romanu senatorulu P. Gradisteanu, a facutu o propunere relativa la modificarea art. 409 din procedur'a civila, in coprinderea urmatóre: „Proiectu de lege modificatoru art. 409 din codulu de procedura civila: Pensiuile de retragere, recompensele nationale si remuneratiunile mensuale séu diinice ale eclesiasticiloru, militariloru, impiegatiloru in genere si tuturoru aceloru platiti cu lun'a séu diu'a din tesaurulu publicu séu din cassele altoru stabilimente publice, séu persóne juridice, nu se potu nici cedá, nici urmari, fia chiaru in virtute pe titluri anterióre séu puse in executiune, de cătu péna la o treime pentru datorii cátra statu, provenindu din exercitiulu functiunei, ori in casu de penalitate prevediuta de lege, si péna in jumetate pentru intretinerea legiuitei sócii si crescerea copiiloru.“ — Acést'a propunere se va citi in trei siedintie publice si apoi se va tramite la o comisiune speciala. Ea este insoçita si de o espuzere de motive fórté detaliata.

La prim'a siedintia a comisiunei din arene au luat parte, afara de delegatulu Austriei, consululu Baron Haan; alu Germaniei, consululu dr. Aresi; alu Rusiei consululu Romancki, alu Françiei Camille Barrère; alu Anglimerii colonelulu Siborne; alu Italiei colonelulu Simon Detti; alu Turciei, Karatheodory Efendi; alu Romaniei colonelulu Pencovici; si delegatii noui numiti pentru Bulgari'a: Zankov, agentu diplomaticu in Bucuresci, si pentru Serbia: colonelulu Nicolici. — In siedinti'a de deschidere, comisiunea s'a ocupatu de „actele aditionale,“ pe care comisiunea le-a primitu inca din sesiunea trecuta afara de delegatii Rusiei si Romaniei. Acuma primesce si Rusi'a actele aditionale. In ceea ce privesce positiunea fia-carei puteri façia de ante-proiectulu Austriei si asupra cestiunei presiedintiei se scie numai atátu, că Itali'a si Germani'a voru fi pe partea ante-proiectului. Delegatulu Françiei primise la inceputu instructiunii de a sustiené Austri'a, acuma inse se scie, că aru fi primitu noue instructiunii de a merge si a se acomoda dupa colegulu seu alu Angliei. Mai departe guvernulu republicei franceze are de gandu se propuna inaintea comisiunii, că Austriei se i se incre-

dintieze presiedinti'a in mentionat'a comisiune cá proba, pe unu timpu determinatu de 3 ani. Romani'a va fi contra atátu acestei propuneri, cătu si contra unei navigatiuni deplinu libere pe Dunare.

Dela Galati, 30 Nov., se mai anuntia, că delegatii poteriloru apusane voiescu se puna in fruntea regulamentului pentru navigatiunea pe Dunare, dela Portile de feru péna la Galati, o declaratiune asupra libertatii navigatiunii. In proiectulu, ce delegatulu germanu l'a fostu prezentatu comitetului, care era insarcinatu cu redactarea ante-proiectului, acést'a declaratiune era cuprinsa si suna asia: „La navigation dans tout le parcours du Danube entre . . . sera entièrement libre et ne pourra sous le rapport de commerce être interdite à aucun pavillon“ (Navigatiunea pe tóta întinderea Dunarei dela . . . va fi pe deplinu libera si nu va poté fi interdusa cu privire la comeriulu náilofu nici unui statu.) Dispositiunea acést'a la propunerea delegatului austriacu a fost stérta, acestu delegatu sustienú adeca, că ea nu s'ar' potri intr'unu regulamentu si că ar' fi superflu a mai adeveri aci libertatea esprimita in tractatele dela Paris si Berlin. Se asigura inse, că delegatii tuturoru statelor, afara de aceia din comitetu si de alu Rusiei, ar' insistá, că se se intercaleze o asemenea declaratiune in regulamentu si se crede, că in punctulu acést'a Austro-Ungaria, Germani'a si Itali'a voru cede.

O telegrama a „Agentiei Havas“ din Galati 5 Decembre comunica urmatórele :

„In prim'a s'a siedintia, tienuta eri Sambata, Comisiunea dunareana respinse, dupa o viua discutie, luarea in consideratiune a ante-proiectului austriacu si hotari in unanimitate se elaboreze ea insasi unu nou proiectu de regulare a navigatiiei pe fluvii si acestu proiectu se va trimete tuturoru guvernelor reprezentate in comisiune cá se fia studiatu. Comisiunea va incepe discutie asupra proiectului numai dupa ce comisarii voru primi dela guvernele loru respective noui instructiuni rezultate diu acestu studiu. — Marti 7 Dec. a dou'a siedintia plenara.“

Damu locu mai josu unui Apelu, ce ni 'lu tramite unu membru romanu alu comisiunei sanitare, care nu a fost „disolvata“, cum anuntiasemu din eróre, ci a fost straformata in comisiune pentru epidemia.

Apelu caritativu !

Unu geniu reu, unu geniu crâncenu, — crâncenu cu atátu mai vértosu, că-ce nimene nu scie, de unde vine nici unde se duce, geniulu epidemicu, — cum ilu numiea anticitatea clasica — isi face preambalarea s'a printre ómenime, lasandu in urm'a s'a hecatómbe de cadavre si o mare vasta de miseria.

Sciinti'a se încerca ai combate forti'a cu cele mai stricte arme, cu cea mai mare bunavointia, dér', vai ! cu puçinu resultatu.

Filantropi'a, acést'a sora buna a nefericirii, acestu principiu eternu de nobleti'a animei ómenesci sterge miseri'a, sterge desperarea momentana si cu suflarea ei balsamica vindeca rani si readuce in animele coplesite de nefericire credinti'a si speranti'a.

In patri'a nóstra cercata de atâtea fatalitati si nefericiri prea de multe ori inca caritatea a batutu la portile animelorú nóstre si aceste totudeauna s'au deschisu; acum de nou vine si ne róga: „Dati ajutoriu pentru seracii, in ale carora familii geniulu hidosu alu epidemiei versatului isi tiene orgiele sale !“

E imposibilu, că animele nóstre se remana inchise la asta rogare desperata !

Nu este destula tirani'a sortii, care a impinsu pe seracu in braçiele miseriei, dér' mai vine inca si epidemi'a de a'lu cercá totu pe elu mai tare. — Dóue esemple suntu de ajunsu a ilustrá tristá stare a unei párti mari a locuitoriloru lipsiti de medilóce.

Intrati cu mine in cas'a Nr. 1510, acést'a e scunda, intunecósa, facuta diu nuele, ea-ti face impressiunea de a fi fost folosita odata de grajdu. Icón'a celei mai cumplite miserie se presenta aci ochiloru, miseria, care la sate nu e cunoscuta si numai la orasie mari. Că se vedi in giuru-ti, trebuie se aprindi unu chibritu; la lumin'a lui vedi de-a drépt'a unu patu, in care zace unu barbatu, dér' ce patu, numai scauduri, chiaru si paieles necesare lipescu. Langa patu o lada simpla pe care fara urma de asterntu zacu doi baiati. Cine

ingrijesce de ei ? Unu baiatu de 5 ani, pe care veninulu infectuosu alu versatului ilu crutiase inca, căci mam'a era dusa in orasiu, că se spele, pentru că priu munc'a de di castigandu-si ceva se póta astemperá fómea si lipsele celoru de acasa.

Urmati-mi in alta casa; voiescu se intru, batutu la usia si mi se deschide de catra unu baiatu de vreo 12 ani plinu de versatu. Intru in casa; langa vatra, de unde lipsea foculu, mai zaceau doi copii, celu ce 'mi deschise erá celu mai mare. — Unde-ti este maic'a ? — „S'a dusu in cetate cu o caldarusia de pere ferte, că se le venda, se ne póta cumperá lapte.“ — Ce ingrigire poteau se aiba acesti sermani ?

Nu ve conducu mai departe, este destulu de cumplita icón'a miseriei, ve vedu, că intendeti man'a spre a ajutá ! Ajutati iute cá se ajutati duplu, căci pe langa tóte lipsele si necesurile a inceputu si frigulu, asprimea ernei de a asupri pe sermani !

Comisiunea sanitara a orasiului a facutu propunerea, că acei sermani se primésca medicina pe contulu comunei, care propunere comun'a cu placere a primit'o. Comisiunea sanitara, la raportulu unoru medici despre miseri'a aflata, a facutu se circule la momentu prim'a lista de contribuii benevole si cá atare continua astfelu de liste, dupa primirea autorisarei din partea oficiolatului politicu (vice-spanu.)

Astfelu 'mi permitu a face apelu la filantropi'a Romaniloru multu cercata, dér' totdeuna neostenita; se binevoiesca a contribui la usiurarea miseriei ne-suportabile, in favórea celoru ce suntu bolnavi de versatu. Ofrandele se imánéza de cátra medicii respectivi ai cercuriloru de epidemia, celoru ce suntu de a se luá in consideratiune. Raportulu despre impartirea ofrandelor, precum si colectele incurse voru fi publicate in diuarele locale. Aci aculu de lista deschisa de subscriulu spre a-o aduce la cunoscinti'a publica, si ve rogu totodata, D-le Redactoru, se binevoiti a primí pentru viitoriu colectele ce voru mai incurge*.)

Brasiovu in 5 Decembre 1880.

In numele comisiunei pentru epidemia :
Dr. I. Neagoe.

Pe List'a mai susu memorata au subscrisu spre ajutorarea locuitoriloru lipsiti bantuiti de ból'a de versatu urmatorii Domni :

Tache Stanescu, comerciante 20 fl.; Mih. G. Stanescu 10 fl.; Theochar Alexi 5 fl.; Harmati Lajos 3 fl.; G. Ionescu 5 fl.; G. Boamben 2 fl.; T. Poppescu 2 fl.; N. Bidu 1 fl.; D. Demeter 1 fl.; D. Lupanu 2 fl.; N. N. 10 fl.; N. N. 5 fl.; Const. I. Poppasu 5 fl.; N. N. 2 fl.; Puscariu 5 fl.; Ionu Lengeru 5 fl.; I. B. P. 5 fl.; Societate 5 fl.; N. N. 5 fl.; M. M. 2 fl.; Lang Martin 4 fl.; Gharabed Ch. Ovanes 2 fl.; Simeon Damianu 5 fl.; Simeon C Margineanu 2 fl.; Diamandi I. Manole 20 fl.; Colecta de fetitiele din institutulu Vautier facuta de directórea 5 fl. 20 cr. N. N. 5 fl.

Cestiunea limbei in Cislaitani'a.

Camer'a deputatiloru din Cislaitani'a va discuti in curédu o cestiune din cele mai importante cestiunea limbei. Din partea unui membru alu partidei centraliste germane s'a facutu propunerea formalá de a se creá o lege de limba fiindu resunoscuta totodata limba germana de limba a statului. Nu mai incapa indoieála că resolvarea gravei cestiuni de impacare a nationalitatiloru si de egala indreptatire, depinde numai dela deslegarea favorabila a cestiunei de limba.

In siedinti'a camerei austriace dela 4 Dec. avú locu asta desbateré fórté interessanta asupra limbei, care fú provocata printro propunere a comitetului Wurmbbrand, privitoria la aducere unei legi de limba. Propunerea lui suna asia: „Inalt'a Camera se binevoiesca a decide Spre a se satisface pe deplinu Articululu 19 a constitutiunei dela 21 Dec. 1867, privitoriu la drepturile generale ale cetatianiloru, guvernulu este povocatu a presentá camerei unu proiectu de lege prin care sustienandu-se limba germana cá limba a statului se se reguleze intrebuintiarea limbelor usitate iu tíera (landesüblich), se se reguleze in oficiu, in scóla si in vieati'a publica; Cu respectu

*.) Primimu cu placere si vomu publicá ori-ce ofrande in bani, ce ni se voru tramite in favórea nenorocitiloru.

forma se propune, că se se predă spre consul-
tare prealabilă unei comisiuni alese în ședința
cămarilor a camerei, care se fia compusa din 24
membri.

Propuneri, comitele Wurmbrand, făcându
reprivire istorică spre a cerceta cum de în Aus-
triă relațiile s'au dezvoltat în modulu acest'a,
dise, că imperatul Iosifu II, a caruia memoria
poporulu a serbat-o dilele aceste în modu spontanu
Aplause în stang'a) n'a decretat limb'a germana
de limb'a a statului, spre a asupri pe celelalte na-
ționalități, ci spre a satisface intereselor de po-
tere mare ale imperiului. Elu atatu, cătu si ur-
masii lui au trebuit se faca concessiuni în pri-
vint'a acest'a, d'ér' abia în anii patrudieci s'a por-
nit miscarea națională și la 1848, se 'ntielege, a
fost fôrte favorisată. În constituțiunea dela 1849
s'au v'eritã deja unu paragrafu, care țiene contu de
aceste aspirațiuni, pronunțiandu egal'a îndreptare
a tuturor popórelor și asigurandu, că naționalita-
tea fiacaruia va fi ocrotită. Aspirațiunilor naționale
li s'au mai datu o dezvoltare în constituțiunea dela
1867, care a stabilitu notiunea de „limba usitata
în țiera“. Acést'a notiune nu concade cu notiunea
de „limba a țierii și apoi trebuie se ne întrebam,
că ôre „limb'a usitata în țiera“ nu se pôte estinde
și peste întregu imperiulu.

Comitele Wurmbrand incheia vorbirea s'a di-
cându: „Nu vedem ôre, că tôte națiunile, cari
au întimpinat ocrotire în Austri'a, inceptu acuma
lupt'a în contra germanismului? Ôre nu ne ve-
dem noi Germanii respinsi pretutindenea pasu de
pasu (Strigari în drépt'a: Nu-i dreptu!) Se mai
amintescu, că vecinii nostri ce-i mai de-aprópe, cu
tôte că la ei fiacare omu cultu vorbesce nemțiesce,
asuprescu pe germanii și arangéza persecutari for-
male în contra lor? Me provocu la afacerea tea-
trelor în Pest'a și Lemberg și la cestiunea uni-
versității în Prag'a. Dér', dloru, sunt convinsu, că
nici unu guvern austriacu nu va voi se slabésca
statulu, că nici unu guvern nu va voi se îe sta-
tulu ce este alu statului, și de aceea sperezu, că
și guvernulu va întimpinã cu bunavointia propunerea
mea, pe care ve-o recomendu“ (Aplause viui în
stang'a; siueraturi în drépt'a.)

Dupa comitele Wurmbrand a vorbitu comitele
H o h e n w a r t în numele partidei autonomisti-
loru. Elu dise: „Voindu se precizezu pe scurtu
positiunea, ce-o ieau față de acest'a propunere mem-
brii camerei din drépt'a, trebuie se marturisescu,
că mai bucurosu a-si fi respinsu acest'a propunere
la prim'a cetire, din cauza, că în timpulu de față
și sub impregiurariile de față nu potu crede, că
va avé unu succesu practic. (Risete în stang'a.)
Acést'a cestiune, dloru, nu se pôte resolve unila-
teralu, ci numai printr'o conlucrare sincera a tu-
tureru partidelor. Cu parere de reu trebuie se-o
spunn, că acest'a conlucrare în momentul de față
nu este posibilã. A-si fi potutu se suportu chiaru
și imputarea, că noi amu asupri minoritatea pen-
tru că știu, că o asemenea imputare nu ar' fi rati-
ficata de cătra poporațiune, acest'a dincontra ar'
multiami aceluia, care dise, că parlamentulu actualu
ar' face mai bine se se ocupe de rezolvarea ces-
tiunilor financiare. Dér' motivarea, ce a dat'o co-
mitele Wurmbrand propunerei sale, au trebuit se
ne convinga, că minoritatea pune mare pretiu pe
aceea, că se se desbata acest'a cestiune, și noi că
din curtoasia parlamentara ne invoim la acest'a
discușiune. Vomu votã asiadér' pentru de a se
dã acest'a propunere unei comisiuni spre consul-
tare, cătu pentru oportunitate inse lasam respun-
derea propuneriului. Ceea ce vomu avé noi a
dice, vomu dice cu ocașiunea cetirei a dou'a.

În urm'a acestei declarari propunerea lui Wurm-
brand a fost spriginita de cătra toti deputatii și
s'au tramisu la o comisiune de 24 membri. —
Apoi iea cuventulu dep. Dr. H e r b s t și face ur-
matóri'a propunere cu privire la ordonanti'a pentru
limbe a guvernului data pentru Boemi'a și Mo-
ravi'a: „Considerand, că dispoșițiuni generale spre
esecutarea art. 19 alu constituțiunei asupra drep-
turilor generale ale cetățianilor dela 21 Dec.
1867 se potu face în modu constituționalu numai
pe cale legislativã; considerandu, că cu deosebire
dispoșițiunile legei privitórie la limb'a judiciala se
potu schimbã numai de cătra corpurile legiuitóriie;
considerandu, că prin urmare ordonanti'a pentru
limbe, emanata dela ministrulu de interne și alu
justiției, trece peste marginele dreptului de orên-
duire alu guvernului; considerandu în fine, că gu-
vernulu a declarat, că este în dreptu de a esecutã
art. 19 alu numitei constituțiuni, subscrișii facu
propunerea: înalt'a camera se binevoiesca a decide
că respunsulu la interpelarea dela 1 Maiu a deputa-

tului Wolfrum și conșoși, datu de cătra guvernulu în
ședința 88-a a camerei, se se tramita la o co-
misiune de 24 membri, care se'lu discute și se
refereze. Voindu a-si motivã acest'a propunere
Dr. Herbst se încerca a dovedi, că ordonanti'a pen-
tru limbe a produsu în adeveru o mare iritațiune
între Germanii din Boemi'a. În Boemi'a sunt 77
de cercuri judecătoreșci, în cari nu se afla nici o
comuna cehică, se vede inse, că fostulu ministru de
justiția (Stremayr) n'a cunoscutu relațiunile aceste.
S'au întemplat casuri, că într'unu processu portatu
în limb'a germana sentiți'a se se scrie în limb'a
cehică. Asemeni casuri sunt batătorie la ochi. Mi-
nisteriulu, dise Herbst, a trecut peste marginele
competinței sale, de aci vine conflictulu cu curtea
de cassatiune și tribunalulu imperialu (Reichs-
gericht), în urm'a caruia cele mai multe tribunale
nici nu se țien de prescrierile ordonantiei pentru
limbe. Elu spera, că mai sunt încă judecatori în
Austri'a (Aplause șgomotóse în stang'a). — Dupa
o replica a dep. L i e n b a c h e r, care dise, că
voia buna ce-o documentéza aplausele și risetele
continue ale stangei nu dovedescu, că poporulu ger-
manu ar' fi atatu de amaritu și esacerbatu, se de-
cide, că si propunerea lui Herbst se se dè acelei
comisiuni, care va discutã propunerea lui Wurm-
brand.

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

XLVI.

D-Sale D-lui Presiedinte alu comitetului școlii romane
districtuale gr. cat. din Lapusiu ungurescu, Gabrielu
M a n u, în

Desiu.

Comitetulu pentru Romanii inundati instituitu în Brá-
siovu, luandu în de-aprópe considerare rogarea, cu care ve-
ati adresatu cătra elu în numele comitetului școlii romane
din Lapusiu ungurescu și avendu în vedere cu deosebire,
că comunele din tinentulu Lapusiu desub muntele Ciblesiu,
cari au suferitu mari daune prin inundare, se rógã de a-îe
veni intru ajutoriu, contribuindu în favórea repararei edi-
ficiului școlii din Lapusiu, a decisu a dá sum'a de 250 fl.
v. a. în favórea acestei școle. Acést'a suma conformu deci-
siunei comitetului sentemu insarcinati a ve-o înaintã aci
alaturata și ve rogamu, că se ne tramitèti indata cuitanti'a
despre primirea ei. Primiti s. c. 1.

Brasiovu 30 Iuliu 1880.

Nicolae T. Ciurcu.

Dr. Aurel Muresianu.

Cuitanti'a. Despre 250 fl., adeca doue sute și
cincidieci florini v. a., cari i-amu primitu dela onor. comi-
tetu pentru ajutorarea inundatiloru, din Brasiovu, pentru
fondulu școlii districtuale din Lapusiu-ung. în numele inun-
datiloru și în numele acelei, esprimendu totodata profund'a
recunoscintia pentru acestu ajutoriu, și pèna candu vomu fi
în stare acest'a a-o face din ședința comitetului școlariu.

Desiu 21 Septembrie 1880.

Gabriele Manu m. p.

presiedintele comitet. școlariu.

Autenticitatea scrisórei acesteia și a subscrieri aceleia
prin Spt. Domnu Gabriele Manu în cunoscintia oficiósa o
adeverim.

Desiu în 21 Septembrie 1880.

(L. S.) Ioanu Welle

protopopn gr. cat.

Stefanu Gálca

curatoru bisericescu.

XLVII.

Comitetulu pentru inundati, luandu în considerare cere-
rea locuitoriloru din Alba-Iul'a Petru Emiliu Prodanu, prof.
emerit. care a remasu afara, candu s'au impartitu ofrandele
în Alba-Iul'a, a decisu ai dá unu ajutoriu de 40 fl. v. a.

Cuitantia. Despre patrudieci florini val. austr., cari
subscrișulu i-am primitu cá ofranda din partea prea venera-
bilului comitetu „pentru Romanii inundati“, instituitu în Bra-
siovu, prin Revrnds. Domnu Alesandru Tordasianu proto-
presbiterulu gr. or. alu Alb'a-Iul'iei, despre cari cuitézu. —
Alb'a-Iul'a 23/11 1880.

Petru Em. Prodanu

professoru emeritu.

În diu'a de adi a redicatu banii dela subscrișulu. —
Alb'a-Iul'a 23/11 1880.

(L. S.) Alesandru Tordasianu m. p.

Protopresbiteru gr. or.

XLVIII.

Processu verbalu incheiatu în comun'a **Tintiari** la
23 Nov. 1880, în present'i'a domnilor delegati ai comitetului
pentru inundati din Brasiovu: **Diamandi I. Manole** și **Dr.**
Aurel Muresianu, a d-lui primariu din Tintiari **Za-
cheiu Anghielu**, a d-loru: **B. Popu**, v-notariu,
Iuonu Stefanu Epitropu alu bisericeii și **I. Gavrilu**
membru alu reprezentantiei.

Domnii delegati ai comitetului din Brasiovu, avendu in-
sarcinarea de-a imparti între țieranii romani nenociti prin
grindina din Tintiari sum'a de 400 fl. v. a. au datu acesoru
țierani ajutóre în modulu urmatoriu:

Câte 5 fl. v. a. s'au datu: **Elisaftei I. Saniutiã**, lui
Iuonu Saniutiã, ved. **Nicolae Varza**, **George Iac. Dragosiu**,
Elisaf'ta Iuonu Comunelea, **Vas. Id. Mamine**, **Ioane Todoru**,
Nicolae Dragusielu, **Ana Iuonu Popovicu**; câte 4 fl. s'au
datu: lui **Dionisie Macaveiu**, **George I. Saniutiã**, **Pavelu Sa-
niutiã**, **Paraschiva G. Gramada**, **Toma Onei Dragasielu**, **E-
len'a Aron St. Poppa**, **George N. Morariu**, **Ioanu Mih. Maca-
veiu**, **Elisaf'ta Stef. Todoru**, **Reveic'a Tom'a Scort'iã**, **Vasilie
Vladeu**, **Nicolae Stoic'a Poppa**, **Maria Toma Pantaziu**, **Ana
George Morariu**, **Mateiu Rogozu** (copii), **George Irimie Dru-
gusielu**, **Nicodim Gramada**, **Constantiu Micu**, **Iacob Macaveiu**
Nicolae Stanciu.

Urmatoriloru s'au datu câte 3 fl. v. a.: **Ioanu
D. Scort'iã**, **George Rosca**, **Ioanu St. Gramada**, **Bucuru Ma-
caveiu**, **Ioanu Simionu**, **Nicol. Comanitiu**, **Nicolae M. Manulu**;
vid. **Spiridon Strimtu**, **Iguatu Morariu**, **Ioane Taropa**, **Pante-
leimon Olaianosiu**, **Ioanu Buc. Scórtia**, **Ioanu Turcu**, **Mari'a
V. Simion**, **George Savu**, **George M. Ciolanu**, **An'a I. Cio-
lanu**, **Petru Botta**, **Toma Botta**, **Dumitru Rogozu**, **Mari'a V.
Lazaru**, **George Ant. Mamini**, **Elisaf'ta Ioanu Siloae**, **Parasch
Nic. Mamni**, **Pantelimonu Berbecu**, **Ioanu Tod. Ciolanu**, **E-
len'a Vas. Savu**, **Maria S. Mamine**, **An'a B. Gosman**, **Elena
N. Micu**, **Ioanu I. Samoile**, **Achim Lucea**, **George Chr. Co-
manelea**, **Ioanu V. Mamine**, **Elisaf'ta Pecurariu**, **Nicol. Tatu**,
Ved. **Elisaf'ta Comanelea**, **Ioane Belescheu**, **Elena Vas. Ma-
minutiã**, **An'a Toma Olteanu**, **Ioanu Onei Strimtu**, **Iacobu Ca-
dariu**, **Vas. G. Anghielu**, **Ana Anghielu**, **Toma Picu**, **Iacob
Pantece**, **Ioanu Branzea**, **Maria T. Gosman**, **Elisaf'ta M. Gos-
man**, **An'a C. Gosman**, **Paraschiva G. Schiopu**, **Dumitru Gra-
mada**, **Gavr. Pantece**, **Maria N. Savu**, **Nicolae Onei Macaveiu**
Ioanu M. Strimtu, **Paraschiva V. Macaveiu**, **Avramu Coma-
nitiã**, **Marin'a I. Pazitoriu**, **Toma Pazitoriu**, **Maria I. Lutrea**,
Marin'a Avr. Stanciu, **Bucuru Pantece**, **Lazaru Cislau**, **Ma-
ria T. Stanciu**, Ved. **Tanase Scórt'iã**, **Paraschiva I. Gramada**,
Domnic'a T. Dragusielu, **Elisaf'ta Pazitoriu Rogoz**, **Tatiana
Popovicu Mari'a G. Gavrilu**, **Gedeonu Macaveiu**, **Ioanu V.
Anghielu**, **Iac. Dranusielu**, **George Stanciu**. — Câte 2 fl. v. a.
au primitu: **Mari'a Migea**, **Mari'a Nic. Bodeanu**, **Mari'a M.
Ciolanu**, **Maria V. Neagoe**, **Susana N. Olaianosiu**. Câte 1 fl.
50 cr. au primitu: **Mari'a Id. Mamine**, **Mihailu Dragusielu**,
Nicolae Neagoe, **Nicolae St. Morariu**, **Paraschiva D. Gavrilu**,
Ana Ios. Macaveiu, **Paraschiva T. Grama**, **Marin'a Ios. Co-
manitiã**, Ved. **Alexe Olteanu**, **An'a George Dragosiu** câte 1 fl.
v. a. ved. **Pelagia I. Icide**, **Maria D. Scórtia**, **Ana I. Ma-
mine Maria A. Micu**, **Maria N. Savu**.

Ștudentului **Ionu Gavrilu** i s'au datu 6 fl. v. a. și la
mai multi seraci li s'au datu 8 fl. — Sum'a totalã 400 fl.
v. a. —

Țieranii mai susu numiti au fost chiamati la cancelari'a
comunala, unde conformu listei de susu s'a datu fiacaruia
ajutorulu în mana. Sum'a de 4 fl. ce se cuvine lui **Dionisie
Macaveiu**, care este absentu, s'a predatu primariului **Zacheiu
Anghielu**, spre a i-o înmãnã.

Terminandu-se astfelu impartirea urméza subscrierile:

(L. S.) **Zacheiu Anghelu**
primariu.

Basilu Popu
v.-notariu.

Ioanu Stefanu, Epitropu.

Ioanu Gavrilu.

(Va urmã.)

D i v e r s e.

[**Budgetulu orasiulu Brasiovu**] pe anulu 1881 a fost desbatutu în cini ședinție
ale comunitatii (representantiei comunale.) Ne-amu
potufu convinge din cifrele prezentate, că si orasiulu
nostru progreséza cu spiritulu timpului — adeca
cu deficitulu. Cheltuielile preliminate pentru 1881
facu în totalu sum'a de 417,964 fl. 26 cr. veni-
turile 381,875 fl. 71 cr. resulta prin urmare unu
deficitu de 39,088 fl. 55 cr. Cãtu despre aco-
perirea deficitului parintii comunei n'aveau a-si bate
multu capuiu, căci aci era arunculu comunalu,
trebuiea numai urcatu și asia l'au urcatu la 20%
— de siguru nu spre bucuri'a orasi-niloru.

(**C o n c e r t u l u d - l u i G. D i m ' a**.) La
concertulu datu Sãmbata s'era în sal'a Ateneului
— scrie „**Romani'a Lib.**“ — d. **Dim'a** a probatu
multu talentu în esecutarea grelelor piese, ce com-
puneau program'a d-sale. **M. S. R. Dómn'a**, care
a statu pèna la sfersitu, a aplaudat fôrte desu pe
ținerulu concertistu. **D. L. Wiest** cu viór'a d-sale
farmecata a facutu minuni: pe candu esecutã unu
brèu romanescu, bancile din parteru incepura a jucã;
ți se pareã, că esti pe timpulu betranului Orpheu.
D-r'a **Sãgiu** a fost, cá totdeuna, la înaltimea unei
artiste. Violoncelistulu și corulu au smulsu multe
aplause. În sfersitu concertulu a avutu unu suc-
cesu deplinu. Sal'a era plina asia, că deschiderea
usii devenise imposibilã. Cea mai mare parte din
auditoriu era aristocraticã.

[Cestiunea retiparirii cărților bisericesci.] precum anunția diuarul „Timpul” s'a rezolvat. Erau în această cestiune în sinul St. Sinodu două opinii; cea d'antăia era să se retipărească acele cărți cu litere cirilice și cu foarte mici modificări de textu acolo unde cuvintele vechi sunt aproape lipsite de înțelesu astăzi, și pentru cari limbă vorbită acuma de popor are alți termeni; a două opinie era să se retipărească cu litere latine și cu modificări de textu mai radicale. Discuția neputându ieși la capetă, era vorba să se amâne deslegarea acestei cestiuni până la viitoră sesiune a St. Sinodu, și în acestu intervalu să se de publicității cele două propuneri cu argumentările lor în extenso, pentru a se obține și parerea publicistilor competenți în materia. Asupra acestor a, d. ministru de culte a făcut o a treia propunere: să se tipărească o ediție cum o cere cea d'antăia opinie, o altă ediție cum o cere a două opinie, înse numai cu modificările de textu propuse de opinia cea d'antăia; afara de această să se de amenduror editiilor unu caracteru oficialu egal, remanendu, că publicul și partea preoticească se useze de editiile pe care o va găsi mai potrivită cu cultura și temperamentulu individualu. Această a treia propunere a prevalat și a fost adoptată de unanimitatea membrilor prezenți ai St. Sinodu.

[Societatea de lectură „Andrei Șaiguna”] va ține Sămbăta în 29 Nov. st. v. în memoria Marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a „seminariulu andreanu”, o ședință publică, în care se va executa următoarea programă: 1. „Cuventare ocașională”, rostită de Nicolau Borza, cl. curs. III. 2. „Ursita mea”, choru barbațescu compus de G. M. Ștefanescu, executată de chorulu societății. 3. „Insemnata limbei”, — în specialu la poporul romanu”, disertațiune de I. Șandor cl. curs. III. 4. „Vespasian și Papinian”, dialogu de I. Negruzzi, rostitu de V. Domniș'a, cl. curs. II și I. Pinciu cl. curs. I. 5. „Barcarola venetiană”, traducere — și „Copilul”, poezia de D. Bolintineanu, musica de Flechtenmacher, cantată solo de V. Bologa, cl. curs. II, acompaniatu pe Piano-Forte. 6. „În cătu putem judeca internulu unui om după esterioru”, disertațiune de R. Furdui, cl. curs. III. 7. „Oda la statu'a lui Michail Viteazulu”, poezia de V. Alesandri, declamată de I. Micu, cl. curs. II. 8. „Cantecu ostășiescu”, choru barbațescu de G. M. Ștefanescu executat de chorulu societății. —

(Medaliă „Bene-Merenti”) clasă I s'a acordat d-lor doctori Al. Marcovici și N. Calenderu, pentru distinsele lor merite științifice, că medici romani; dlui I. M. Melicu, profes. la universitatea din Iași, pentru scrieri didactice; d-lui A. Xenopolu, pentru scrieri literare și economice; d-lor A. Naum și N. Ganea pentru scrieri literare, și d-lui N. Culiănu, rectorulu universității din Iași, pentru scrierile sale didactice.

[Romani în America.] Sub titlulu acest'a scrie unu floromanu din Boston către „Press'a” bucureștina între altele: A s'era, spre marea bucuria a mea s'a intonat în teatrulu de Boston, unulu din cele mai splendide ale Statelor Unite, marsiulu romanu. Publiculu a ramas incantatu, și marsiulu s'a repetat de două ori. Romanii sunt bine cunoscuți de americani, din istoria lor și din ultimele evenimente din Orient; eri vorbindu în teatru, cu ocașionea marsiulu romanu, cu unu americanu din înaltă societate, 'mi spunea: noi cunoscemu pe romani „the Roman is a gut soldier”; omii de statu ai României, că d-nii Brătianu, Boerescu, etc. sunt bine cunoscuți. Orice știre din Românie este comentată aci, atât din punctulu de vedere politicu precum și economic; căci produsele Românie influențează adese ori pietele Europei, unde Americanii își au mari interese. — În curându se aștepta 30,000 de evrei din Românie; primul transportu de 3,000 s'a notificat deja, că a pornit, ear' comitetele de emigrațiune au luat deja măsurile pentru instalarea lor. Se dice, ca statulu de Texas, celu mai nepopulat al Statelor Unite, va fi locul instalării lor. Americanii se întreba, de ce tocmai acuma, cându li s'au dat drepturi, parasescu Românie? Caus'a e lesne de ghicit; evreei în acești ultimi ani, grătia măsurilor guvernamentali și administratiunei bune, nu mai gaseau tărâmu de speculațiune cum d'înainte au crediut, ei vedu că și cu drepturi și fara ele nu mai pot face nimicu (?) și se hotărăscu a veni în lumea nouă, unde credu, că cu mai mare înlesnire se vor îmbogăți. Romanii trebuie se fie multamiti de a-

cești emigrațiune, care va trece prin midiloculu Europei civilizate, și va servi că unu specimenu alu omilor, pentru cari s'au cerut drepturi! Americanii le vor dice de siguru „welcome”, căci au necesitate de populațiune, d'ei își au deja formată opiniunea lor pentru evrei. Spre curiositate ve semnalezu, că în două din cele mai mari hoteluri ale Statelor Unite, anume „Grand central hotel Saratoga” și „Staten Island”, admiterea evreilor pasageri în hotelu este formalmente interzisă. La intrare veti citi cu litere capitale „Intrarea pentru evrei oprită.”

(La Banc'a Natională a României.) — scrie „Curier. Fin.” — se discute încă regulamentul pentru organizarea Banței; s'a răspândit cu toate aceste șgomotulu că, dela 1/13 Decembre viitoru, această Banca aru fi hotărâtă să înceapă operațiunile sale. A începe operațiunile la 1/13 Decembre numai cu treișferturi de capitalu versat, și cu o organizare abia terminată pe hartia, ni se pare unu ce cam pretentiosu. Cestiunea înse nu este tocmai aci, cătu în faptulu că Consiliulu de Administrație nu gasește încă adevărată baza, pe care trebuie se radime operațiunile de școmptu. Și nu trebuie să se uite, că dela bas'a ce se va stabili depinde exclusivamente, că portofoliulu Banței se continea Efecte solide și lesne de realizat sau Efecte dubioșe și bune de arșu. Toată preocuparea Consiliulu de Administrație e concentrată actualmente asupra acestei importante cestiuni, pe care, de va ave fericirea a-o rezolve conformu principiilor științifice unite cu practic'a lucrurilor, temerile ce există astăzi aru dispără, și viitorulu Banței s'aru vedé dela începutu ore-cumu asigurat.

[Unu răspunsu potrivit.] În Russia e interzis preotilor de a amblă calare. Totodată e obiceiulu, că la trecerea vre unui arhieru prin vre-unu sat, preotulu e dator a-lu întâmpina cu crucea în mana dându-lu spre a-o serută. În unu sat din Basarabia preotulu muncea la câmpu, cându eata ca diareșce venindu cu mare pompa Episcopulu, îndreptându-se spre sat. trasu în unu epuipagiu cu patru cai. Preotulu calculându și vedându, că pe josu 'i va fi imposibilu de a ajunge la biserică înainte episcopulu, încalcă unu cal și o iea la fuga, întâmpinându în usia bisericei pe Episcopu cu crucea în mana. Episcopulu înse după ce serută crucea 'lu întreba: — De multu amblă preotii calare? — De cându Isus Hristosu a început a amblă în caruția cu patru cai, răspunsu preotulu. (Post'a.)

(Rublele în Românie.) Mesur'a luată de guvern, că dela 27 Novembre Rublele de argintu voru fi primite de thesauru pentru demonetizare pe cursulu de 3 fr., 50, — scrie „Curier. Fin.” — a avut în adevăru de efect, că agiulu dintre argintu și auru să se urce deodată dela 1¼ la 4%; cu toate aceste mesur'a guvernulu era necesară, avendu de obiectu a interdice importatiunea Rublelor, a facilita esportatiunea lor în Bulgaria, unde cursulu Rublei este de 3 franci 70, și a face că la 1 Ianuaru 1881 acestu metalu se nu se mai gasească în Românie. Agiulu va mai crește d'ei până la 27 Novembre. Dela acea epoca înse, urmandu a se pune în circulațiune piesele nationale de argintu de 5 franci, elu va începe a descresce și a-și relua calea normală, piesele romane neputendu fi supuse la nici unu scădiamentu.

[O Sinucidere.] „Românie Trans-Dunărenă” scrie sub acestu titlu: Dilele aceste s'au intemplat o sinucidere. O femea teneră de origine poloneșă, foarte frumoșă și de unu corp minunat, s'au gasit înjunghiată dreptu în anima în locuțint'a d-lui capitanu X. Ea era servitorea la acestu capitanu, dimpreună și cu unu soldatu servitoru. După autopsia făcută de medici, s'a constatat, că lovitur'a a fostu dată între cost'a a două și a treia din dreptulu peptulu. Cutitulu a lovit cu putere cost'a a treia și a strapuns în anima până la a 4-a cavitate a ei. Trei cavitati ale animei au fostu strapunse. Mărtea a trebuit se fie instantanea. . . Lovitur'a, ce acea nenorocită femea și'a dat, este asia de susu, a petrunsu atât de adâncu anim'a, după ce mai antai s'a opritu într'o costă, în cătu, deca am judecă cu luare aminte și cu luminele științei medico-legale, amu stă multu la indoșla de a dice cu sigurantia, că femea s'a ucis singură. Acești indoșla se maresce și mai multu, cându consideramu, că această femea era gatită gata de esitu în orasiu și de-odată se înjunghie cu o fortia mai multu de cătu barbațesca!! În ori ce casu, justiti'a ar trebui se patrunda bine impregiurările și faptele mai înainte de a se reci pe mormentulu victimei vre-o infamă și teribilă crimă. . .

(O pagină din istoria contemporană a României.) Sub titlulu „O pagină din istoria contemporană a României, din

punctulu de vedere medicalu, economicu și nationalu a aparut o importantă scriere a d-lui doctoru C. I. Istrate, formand unu frumosu volumu de 500 pagini. Această opera arată în prim'a s'a parte descrescerea continuă a populațiunei în Românie, studează din punctulu de vedere științificu cauzele multiple, din care decurge această descrescere, și arată apoi măsurile ce sunt de luate pentru a pune o stavilă acestei împușării a populațiunei.

(Agenții români în Pest'a.) Înainte cu câteva zile diarele șoviniste maghiare aduseră șcirea, că în Pest'a ar' fi șositu agenți ai guvernulu romanu cu scopu de a angagia foști ofițeri din armata austro-ungară pentru armata română. Consululu generalu romanu din Pest'a d. Eugeniu Voinescu desminte categoricu această șaimă într'o scrisore adresată diarulu „Pester Lloyd” dicendu, că nici legile romane nu permitu o asemenea procedere.

Convocare.

Subscriși prin această și ieu voia a convocă adunarea generală a Despartimentulu VI. alu Asociațiunii transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporulu romanu pre 16 Decembre 1880 st. nou în opidulu Dev'a, în localitatea școlii romane gr. or., la care sunt iuvitati a participă toti on. membri ai subcomitetulu despartimentulu, precum și toti acei-a on. domni, cari se interesază de promoverea culturii poporulu nostru.

Din ședința subcomitetulu despartimentulu VI, ținută în Dev'a în 29 Novembre 1880.

Fulea Ioachim Wetuhaza
actuariu. directore.

! Ajutoriu Romanilor din Macedoni'a !!

Librari'a

NICOLAE I. CIURCU

Brasiovu

Recomendă Oarabil. Publicu literariu:

„Albumulu Macedo-Romanu.”

Din Albumulu acest'a a aparut și Editi'a III Pretiulu 1 fl. — Opulu acest'a fiindu unu tesauru pentru literatur'a română, se pretinde a nu lipsi din Bibliotec'a fiacarui Romanu cu simțiminte nationale. Editi'a I, imprimată pe hartia velină satinată, fiacare foia ornată impregiuru cu flori aurite și colorate fl. 10. — Editi'a II pe hartie fină fl. 4. — Totu-odată 'mi permitu a recomanda Onorabl. Publicu: Operile complete de: Alesandri, Bolintineanu, Heliade-Radulescu, Negruzzi și alți Autori români Petriceicu-Hasdeu Cuvinte din bătrani. (Limb'a română vorbită între 1500—1600) 3 Vol. pag. 1200 și CX fl. 18.—

La pedatu I. Incercari în Literatura fl. — 50
„ Asupra Situațiunei fl. — 50

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 7 Decembre st. n. 1880.

Rent'a de auru ungara	109.45	Imprumutulu cu premiu ung.	110.70
Imprumutulu cailoru ferate ungare	125 50	Losurile p. regularea Tisei și a Segedin.	107.40
Amortisarea datoriei cailoru ferate de estu ung. (I-a emisiune)	81.95	Rent'a de hartia aust. de argintu	72.70
dto. (II-a emisiune)	99.25	„ de auru	87.05
dto. (III-a emisiune)	86.—	Losurile din 1860	131.75
Bonuri rurale ungare	97 50	Actiunile banței austro-ungare	825.—
dto. cu cl. de sortare	97.—	„ banței de creditu ungare	261.75
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.25	„ banței de creditu austriace	287.80
dto. cu cl. de sortare	95.—	Argintulu în marfuri	—
Bonuri rurale transilvane	96 50	Galbini imperatesci	5 55
„ croato-slav.	96 50	Napoleond'ori	9.37½
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	95.—	Marci 100 imp. germ.	58 95
		Londr'a	117.65

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Götts și fiu Henriu.